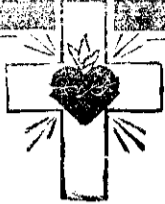

Duminică

Organ de propagandă religioasă și morală.
Organ informativ al AGRU-lui din Eparhia
Maramureșului

Biroul de distribuire: Librăria Asociației
Sighet, Piața Unirii No. 25.

Prețul unui exemplar: 2 Lei.

Redactor responsabil: T. Berinde

Abonamentul pe un an: 100 Lei.

PIU XI.

De luni de zile lumea întreagă cu îngrijorare își așintea privirea asupra Papei. Căci Papa era bolnav deși lucra. Atacurile de cord au devenit din ce în ce mai dese, aducând tot mai aproape sfârșitul fatal. Se întrebau creștinii catolici și necatolici, ba și păgânii încotro va merge lumea aceasta bătută de tot felul de nevoi, dacă viața părintelui păcii, Papa Piu XI, va fi stinsă de veșnica lege a morții?

Privirea imenselor masse a fost ridicată la el, dela el așteptând, aceea ce nimeni altul n'a putut să dea: pacea în lume, pacea în suflete.

Papa Piu XI-lea a fost unul dintre cei mai mari Pontifi. Epoca în care trăim la

avut pe el ca pe figura cea mai de seamă. În haosul creat de ciocnirile violente ale diferitelor curente pământul și azi se clatină și îngrijorați privim în fața zilei de mâine. În acest haos singurul punct fix a fost persoana Papei Piu XI.

El și numai el a știut ca să aprindă lumină în întunericul cel mai mare; numai el a știut să dea directivă în chestiile cele mai arzătoare. A fost făclie luminoasă și foc, care dă căldură blândă. A arătat singura cale, pe care trebuie să o urmeze omenirea: drumul dragostei și al păcii creștinești. Cu mâna-i binecuvântată el a liniștit valurile turbate ale patimilor descătuse, ale violenței sărbătice, ale urei și ale războaielor.

Marele apostol al păcii a murit. Sufletul lui a fost însoțit de dubla invocare a păcii: pace, pace! Nădăduim, că pacea mult dorită nu a plecat cu sufletul lui, ci aceasta cea mai mare valoare a creștinismului va putea fi păstrată prin urmașul marelui Pontif Papa Piu XI.

Amănunte din clipa morții

La moartea Papei în camera mortuară au fost de față: card. Pacelli secretarul de stat al Vaticanului, contele Ratti nepotul Papei, card. Confalonieri camerar secret și card. Montali locțiitor de secretar de stat. Toți aceștia se rugau în genunchi în clipa cea mare. Medicul profesor Milani a constatat, că după atacurile de cord repetate, nu mai este scăpare. Papa nu și-a pierdut conștiința, se ruga împreună cu cei din jurul lui și împărțea binecuvântări. Pe urmă apoi Cardinalul Lauri i-a dat ungera cea de pe urmă. La orele 5 și 31 minute Preafericitul Părinte a murit, strigând: Pace, pace. Imediat după moartea Papei, garda nobilă a luat în paza sa departamentul Papei, iar secretariatul Vaticanului a comunicat moartea cu regele—împărat Victor Emanuel, cu Mussolini și cu șefii statelor. Deodată a avizat telegrafic și toate nunciaturile papale. Respinghi, măestru de ceremonie între timp l-a îmbrăcat pe Pera cu odăjtile obișnuite cu

asemenea ocazii, în mâinile-i împreunate a așezat un mic Crucifix. La altarul din cameră cardinalul Canali a celebrat o Liturghie. Cardinalii prezenți în Vatican, rând pe rând au defilat în fața trupului, rostind câte o rugăciune pentru repausul sufletului trecut la cele veșnice. Dintre toți reprezentanții statelor ambasadorul Italiei în Vatican, primul a venit ca să transmită condoleanțele guvernului italian.

Cine conduce azi Vaticanul ?

În ziua morții Preafericitului Părinte Papa Piu XI cand. Pacelli a declarat vacant Scaunul Pontifical. Treburile Vaticanului azi le conduce cardinalul Pacelli, până la alegerea noului Papă, însă nu în calitate de secretar de stat, ci în calitate de cardinal de Camerlengo. În aceasta calitate prima lui activitate a fost, că în conformitate cu obiceiul a mers la patul lui Piu XI, a descoperit fața mortului și de trei ori l-a chemat de nume, atingându-l tot de atâtea ori cu un ciocan. Apoi întorcându-se către cei de față cu următoarele cuvinte a anunțat decesul:

Papa într'adevăr a murit! Primcamerarul Vaticanului a predat cardinalului Pacelli inelul pășcarului și sigilul bulelor papale, în semn, că până la alegerea noului Papă el conduce treburile Vaticanului.

Date biografice

Mica cameră din Desio, de lângă Milan unde în 31 Mai 1857 Achile Ratti s'a născut a fost transformată în capelă. Casa părintească a fost o dependență a țesătoriei de mătasă a Contelui Puziano, unde tatăl lui Achile, Francesco Ratti a fost funcționar. Mama, Terezia Galli, a fost o femeie simplă, dar evlavioasă, tovarășă credincioasă a soțului său. Francesco Ratti apoi a fost transferat de patronii săi la Camgat, Pignerol și pe urmă în Postusella. Între

timp mica familie a sporit mult ca număr și când a ajuns la Pertusella, ultima stație, deja pentru 4 copii și o fetiță trebuia pâine.

Când micul Achile s'a născut, părinții i-au ales de patroni pe sfinții: Ambrozie, Damian și Achille; când apoi copilul a ajuns la anii școlii, micul Achile, a învățat materialul claselor primare dela bătrânul preot Iosif Volontieri, parohul din Desio, unde nu era școală.

Vacanțele de vară micul Achile și le-a petrecut la unchiul său Damian Ratti prepozit din Asso. Acesta a fost adesea vizitat de prietenul său din copilărie, de Ludovic Calabiana mitropolit de Milan. Această înaltă față bisericească a iubit foarte mult pe copilul serios și adânc gânditor. Cu ajutorul acestui mitropolit a ajuns Achile Ratti în seminarul din Milan, denumit despre sf. Petru, unde în cinci ani și-a terminat studiile gimnaziale. De aici a ajuns în liceul din Monza, terminându-l cu succes excepțional. De aici s'a reîntors la Milan și în Colegiul San Carlo și-a terminat studiile teologice.

Dintre toate materiile s'a distins în matematică, așa că profesorii lui au dorit ca să devină matematicien și numai eventualitatea a făcut, ca să devină teolog, preot și pe urmă... papă.

Universitatea

În vârsta de 22 ani a primit ordiul diaconatului. Superiorii apoi l-au trimis în Roma, la universitatea papală. În anul 1879 a devenit student la universitatea Gregoriană. A studiat simultan dreptul bisericesc și dreptul comun. Între timp a fost hirotonit preot. După hirotonire încă trei ani și-a continuat studiile. În universitatea Gregoriană a câștigat titlul de doctor în drept bisericesc, la Sapienzia doctoratul în teologie, iar la Academia sf. Toma doctoratul în filosofie. În vârsta de 25 de ani cu trei doctorate și ca savant consacrat s'a reîntors în Milano, unde i s'a creștinat păstorirea parohiei Barni-Valassina. El a funcționat în aceasta calitate numai 2 luni, cîci la începutul anului școlar, mitropolitul l-a numit profesor de teologie. A propus retorica, dogmatică și

limbile orientale cu un rezultat atât de frumos, încât lecțiile făcute de el au fost ascultate și de studenții altor cursuri, cari se prezintau în număr foarte mare. După activitate de 5 ani la catedră, e numit bibliotecarul Ambrosiane, unde timp de 2 decenii a dezvoltat o muncă foarte rodnică.

Ambrosiana

Biblioteca Ambrosiana e una dintre cele mai mari biblioteci a lumii. Edificiul bibliotecii s'a clădit în 1609 cu concursul arhitecților și sculptorilor celor mai vestiți din timpul acela, iar Frederic Boromeul, cardinal și mitropolit de Milan a cheltuit sume fabuloase pentru cărțile și manuscrisele bibliotecii. Încredința lui au cutreerat nu numai Europa, dar și Asia Mică și Egiptul, așa că încă în viața cardinalului fondator, aceasta bibliotecă avea 14 000 manuscrise și 30 000 volume. De atunci, în decursul celor trei secole, numărul cărților și manuscriselor s'a înzecit, adăugându-se și o mare mulțime de muzee și pieze.

În fruntea Ambrosionei atunci când tânărul Ratti a fost numit acolo, a stat Antonio Ceriani, orientalist vestit. Ceriani în scurt timp a aflat aptitudinile extraordinare ale tânărului preot și adesea l'a trimis în țările Europei pentru studii științifice, ca și omul lui de încredere. Alături de misiunile aceste științifice din străinătate, Achile Ratti acasă se ocupă cu studii istorice, în urma cărora în decursul celor 20 de ani au apărut 60 de volume mai mari sau mai mici, cu conținut istoric. În 1907, după moartea lui Ceriani, a fost numit prelat și directorul Ambrosiane.

Preotul Achile Ratti

Activitatea lui științifică intru nimica n'a împiedecat activitatea lui preoțască. În Milan a dat un nou impuls Congregațiilor Mariane, mai ales congregației Doamnelor, Congregației Fetelor și Asociației învățătoarelor catolice.

Cuvântările lui rostite cu ocazia litanilor de Maiu și cu ocazia exercițiilor spirituale de Paști au adunat mare mulțime de oameni în biserică. Scaunul lui de mărturisire încă a fost cercetat foarte. Achile Ratti între cele mai adânci studii a știut să rămână preot în senzul cel mai strict a cuvântului.

În anul 1894 cardinalul Ferrari l-a numit canonic la Milan.

În vârstă de 24 ani și-a pierdut pe tatăl său mult iubit. După acest trist caz a adus la sine pe mamă și soră-sa Camila. Le-a închiriat o mică casă și

zilnic le-a cercetat. El a iubit foarte mult pe mamă sa. Aceasta dealtcum se poate constata și dintr'o carte apărută în 1901 dedicată mamei lui. Iată ce scrie în dedicație:

„Mamă, ești o mamă bună a timpurilor trecute, ție îți dedic aceste planuri, care reprezintă capitala noastră mare și scumpă lombardeză... și filele, care cuprind explicația acestor planuri. Îți ofer aceste carte în ziua nașterii tale și cu drag mă gândesc, că poate cu trecerea generațiilor, savanții vor citi numele tău și vor vedea mărturia acelei iubiri și cinste, de care te împărtășesc copiii tăi”.

Când această mamă atât de iubită a murit (1918) fiul său era într'o misiune extrem de gravă în Polonia.

Singura pasiune omenească i-a fost turismul

După ce luni întregi a petrecut între vrafturi de cărți prăfuite, și-a schimbat reverenda cu haină de sport și a plecat în excursiunile sale turistice. Între aceste excursii multe au fost chiar periculoase. În anul 1889 a reușit, ca să urce muntele Monte Rosa, unde încă picior omenesc n'a călcat. A urcat apoi și picurile neguroase ale Mont Blancului și adesea a vizitat craterele fumegânde ale Vezuviului.

În serviciul diplomatic

Când cu 22 de ani în urmă s'a înființat Polonia de azi, Papa Benedict al XV-lea l-a trimis acolo în calitate de vizitator apostolic.

În calea sa s'a oprit la Berlin, ca în numele lui Benedict al XV-lea sa vorbească despre posibilitatea păcii. În Varșovia a fost primit cu onoruri strălucitoare. În Polonia a înființat noi episcopii, a reorganizat ordinele călugărești. În 1918 la intervenția lui, primul, Papa Benedict a recunoscut Polonia independentă. Primul ambasador al Papei în aceasta nouă țară a fost Achile Ratti, popularul și iubitul vizitator apostolic. Cu aceasta ocazie a fost ridicat la treapta episcopiei cu titlul de mitropolit de Lepanto.

El a ajuns episcop în vârstă de 62 de ani apoi a trebuit să viziteze Letonia, Lituania și a voit chiar să ajungă în Rusia, dar nu i-a reușit. Chiar când a voit să intre clandestin în Rusia, i-a venit porunca, ca să se reîntorcă la Roma, că a fost creat cardinal și numit mitropolit de Milan.

Abia 6 luni a petrecut în aceasta înaltă demnitate. În 13 Iunie 1923 a primit cinstea înaltă

IMPREUNA CU BISERICA

de cardinal și numai în 8 Septembrie și-a ocupat scaunul de mitropolit. Nime, n'ar fi crezut, că după un timp așa de scurt, va trebui să plece și mai sus.

În 1921 la Crăciun Papa Benedict XV s'a îmbolnăvit de bronșită, iar în 22 Ianuarie 1922 a murit. După trei zile cardinalul Ratti a plecat la alegerea de Papă.

Cine ar fi cugetat, că aceasta alegere îl va aduce la tron pe Achile Ratti?

Cardinalii Gaspari, Merry de Val, Tacci erau mai mult pomeniți ca urmașii lui Benedict XV.

Alegerea a început în 2 Februarie și abia s'a terminat în 6 Februarie.

Conclavul de 14 ori a votat. A treisprezecea oră numai 2 voturi au lipsit, ca Achile Ratti să intrunească cele 23 din voturi. La a 14-a votare apoi a fost ales unanim.

In Vatican

zilele de lucru ale Papii sunt zile de serbătoare pentru pelerini. Din zi în zi trebuie să primească mii de pelerini. Până în acest an Preafericitul Părinte Papa Piu XI și-a îndeplinit cu conștiințiozitate aceasta sarcină. Afară de aceasta trebuie să trateze cu nuncii și vicarii apostolici sosiți din îndepărtări mari, cu episcopii provinciilor îndepărtate, cu misionarii cari pleacă pe teritoriile periclitate. Între ele mai redactează enciclicele, atât de grave și folositoare în guvernarea generației de azi. Mai trebuie pregătite actele celor cari vor fi declarați sfinți și fericiți. Apoi trebuie să se ocupe cu numirea episcopilor și a principilor Bisericii.

Dela ruptura din răsărit s'au făcut mai multe încercări pentru reunirea bisericilor. Mai pe urmă în anul 1439, cu 500 ani în urmă, hotărârea dela Florența a stabilit reunirea, dar aceasta hotărâre a rămas fără efect. Piu al XI cu judecată rece, cu inimă caldă și cu mână tare a atins aceasta chestiune atât de gingașă.

El a luptat mult pentru răspândirea împărăției lui Hristos și pacea lui Hristos. În acest scop între păgâni a ridicat o mulțime de seminarii, căci el a fost de părere, că creștinismul se răspândește mai efectiv prin preoți indigeni. Piu XI a numit 6 episcopi chinezi. În Japonia a organizat 44 prefecturi apostolice și 30 vicariate apostolice.

Spre marea bucurie a lumii creștinești încă în 1926 a început cu guvernul Mussolini tratativele de împăcare. În 1929 în febr. 11, secretarul de stat Gaspari și Mussolini au semnat în palatul Lateran contractul, care a creat Citta del Vaticano, acest

De veți ierta oamenilor greșelele lor ierta-vă-va și vouă Tatăl nostru cel ceresc. Iar de nu veți ierta oamenilor greșelele lor, nici Tatăl nostru nu vă va ierta greșelele voastre.

Și când ajunați, nu vă faceți triști ca și cei fățarnici, că-și smolesc fețele ca să se arate oamenilor că ajună. Adevăr vă zic, că și-au luat plata. Iar tu când ajuni, unge-ți capul și fața-ți-o spală, ca să nu te ereți oamenii că

ajuni, ci Tatălui tău care este întru ascuns; și Tatăl tău, cel ce vede întru ascuns, îți va răsplăti la arătare.

Nu vă adunați comori pe pământ, unde molii le și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură. Ci vă adunați comori în ceriu, unde nici rugina, nici molii nu le strică și unde furii nu le sapă, nici nu le fură. Căci unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

Pilde ce trebuiesc urmate

Când Papa vorbește...

Cu câțiva ani în urmă, Mareșalul curții regale spaniole a publicat un anunț, prescriind că, la ceremonia religioasă ce trebuia să aibă loc la capela regală, doamnele să fie îmbrăcate uniform, cu rochii nedecoltate și cu mâneci lungi. Croitorii capitalei, natural că au avut mult de lucru, pentru a confecționa, în timp așa de scurt, atâtea rochii după modelul poruncit.

În ziua ceremoniei, toate doamnele purtau toalete impecabile. Regele Alfons XIII, le-a arătat mulțumirea sa, în următoarele cuvinte: „Doamnelor, vă rog să-mi iertați stingherirea ce v'am făcut; însă... când Papa vorbește, noi n'avem decât să ascultăm...”

Consiliul Municipal din New-Jork și rugăciunea

Nu demult, — pentru prima dată în istorie, — ședința Consiliului Municipal din New York s'a început cu o rugăciune. Cel care a recitat-o, a fost preotul catolic Cashin. O propunere în

stat de sine stătător, liber. În acest stat suveranul stăpânitor e numai Papa, care are putere de legiferare, judecare și executare. Cu aceasta operă Papa cu pace și în pace a recucerit statul papal fără războiu, dar nu fără luptă: cu inimă, și judecată.

acest sens a fost făcută de către președintele Consiliului, — catolicul Josif Mac Kee. Deaci înainte, fiecare ședință va începe cu o rugăciune, ce va fi rostită alternativ, de reprezentanții diferitelor confesiuni. Toți consilierii au luat parte în picioare, cu capul aplecat, la această primă rugăciune, mai înainte de ce ar începe desbaterile cu privire la interesele celor aproape 10 milioane de locuitori, câți numără, cel mai mare oraș din lume: *New-Jork-ul*, după toate semnele, această creștinească hotărâre, va fi observată și în viitor. *)

(Din *Nouveau Recueil d'Exempler*)

Petru Bologna

*) Când lumea de peste Ocean — ce părea mai subjugată de materialism — este convinsă că numai dela Dumnezeu poate veni ajutorul, în orice lucrare omenească. noi cari ne batem piepturile că suntem creștini (și încă creștini drept măritori...), de ce nu-i imităm pe cei din America?! Noi am ajuns așa de departe (pe un drum opus celui călcat de consilierii din New-Jork), încât într'un Institut de înaltă cultură teologică (Facultatea teologică ortodoxă din Cernăuți), nu s'a găsit de potrivit ca, prelegerile să se înceapă și sfârșească cu o scurtă rugăciune! Așa stând lucrurile, celor cari vin cu pretenția de a români și moraliza Maramureșul le spunem cu sf. Luca: „Medice, cura te ispum!”

N. T.

Despre Presă

Pana și mașina voastră de scris sunt caii voștri de bătae, armele voastre de apărare și de atac, arme puternice și înspăimântătoare nu numai când vorbesc, ci și atunci când tac, pentru că este o tăcere din încăpăținare și conspirație, precum o tăcere din dragoste și jertă; e o tăcere de spaimă, precum e o tăcere de martir și de apostol.

Em. Sa Card. Pacelli,
Roma 24. 9. 1936.

Apostolatul condeiului? E și aceasta o armă puternică de conlucrare, ba e un mijloc de răspândire mai largă a cuvântului, fiindcă nu are margini în timp și în spațiu, pătrunde în toate focarele, în toate locurile private și publice și privilegiate gândiri și reflexii pe care vorba intraripată nu le îngăduie.

Ermin. Sa Card. Carlo Salotti,
Roma 11 Febr. 1936

Grație minunatei invenții a tiparului, veacuri se leagă de veacuri și trecutul învie; noi cunoaștem astfel ideile, acțiunile, cuvântările și viața oamenilor și popoarelor care au fost sau sunt separate de noi prin milenii de ani. Presa nu cere dela noi sarcina de a o căuta. Ea vine și se oferă. ea strigă, ea se impune și nu ne putem desrobi de suveranitatea ei.

Pascal a zic că opinia e regina lumii; așa dar presa care stăpânește opinia este regele. Presa e stăpâna ea formează spiritul, domnește asupra conștiinței. face revoluții, legi, moravuri. Ce ne face presa? Și tâlcul puterii ei este că ea mai nici odată nu poruncește, ci întotdeauna sugerează.

Excel. Sa Mgr. Louvard,
Lettre pastorale,
Careme, 1928.

Apoi din restul lucrărilor din lume informația va fi despre cele ce interesează pe catolici; înțeleg pe catolicii respectivi și reactivi, pe catolicii cei mai ageri și mai deștepti. E datorită ziaristului catolic să-și găsească subiectele sale, „precum alina își face mierea din florile cele mai felurite”. Așa zice Francisc de Sales patronul ziaristilor. Em. Sa Card.

Suhard, arhiep. de Reims
Spicuri de I. G.

La moartea Sfântului Părinte Papa Pius XI.

O veste a sguduit lumea întreagă.

Un suflet care a întrecut posibilitățile tuturor evaluărilor omenești a părăsit pământul. O inimă, focarul iubirii, a încetat să mai bată. Soarele înțelepciunii, care ne-a luminat până în ziua de 10 Februarie 1939, s'a întunecat. Problema, care se poate uni așa de mare și mistic între aceeaș persoană credința arzătoare cu știință atât de mare, bunătatea ingerească cu energia domnitorului sufletelor, prevederea cea mai clară cu încredere atât de mișcătoare, a rămas oamenilor nedeslegată. Din valurile întunecate ale sfârșitului nopții neinstelate, pe undele eterului neînălțurabil venea vestea, lovind drept și crud în inima catolicismului și a omenirii întregi. Sfântul Părinte a trecut la cele veșnice, Papa Pius al XI a murit.

Vieța lui a fost jertfă arzătoare pe altarul omenirii. Aud încă vocea lui, cum își oferă Domnului vieța pentru pacea lumii. Aud vocea lui caldă și blândă, simt lacrimile care tremură în ochii și în cuvintele lui. Cât de puțin a trecut de atunci, abea cinci luni și iată, Dumnezeu a primit jertfa sfântului Părinte.

Pace, pace a spus el, cu ultimele suspine ale lui, lăsându-ne de sfânt testament și poruncă să trăim în pace între noi și cu alte popoare.

Ultimul gest al lui a fost binecuvântarea. Această binecuvântare este zălogul iubirii față de credincioșii lui, dar și față de cei de altă credință. El a binecuvântat lumea, ca oamenii să se poată înțelege mai desăvârșit și mai repede. Noi trebuie să fim apostolii acestei binecuvântări, prin viața și zelul nostru prin credința noastră până la moarte.

Această binecuvântare ne va ocroti, vom face să nu ne simțim orfani. Sfântul Părinte rămâne cu noi. El cere în rugăciuni fierbinți dela sfinții canonizați de el, Sf. Mica Tereza de Lisieux, patrona misiunilor, Don Bosco patronul săracilor, Fischer și Toma Morus, care și cu prețul vieții lor și-au mărturisit credința și dela ceilalți, să-l roage pe Hristos să nu ne lase să rămânem Sf. Biserică, trupul Lui, să ne facă catolici cinstiți, buni și activi, deoarece atunci vom fi și Români buni și oameni drepti.

Sfântul Părinte a iubit foarte mult pe Români. I-a primit totdeauna cu multă căldură. Cu ocazia pelerinajelor totdea-

Figuri din Maramureșul unit cu Roma.

Ilie Cleja, fost inv. în Bârsana

Dacă astăzi trăim liberi, uniți într-o țară mare și frumoasă, aceasta — în bună parte — se datorește și acelor vechi dascăli români confesionali cari, alături de preoții satelor, au știut să țină trează conștiința națională a poporului și să-l pregătească din vreme, pentru unirea cea mare. Și Maramureșul a avut mulți asemenea dascăli, martiri și adevărați eroi ai neamului românesc. Printre acești apostoli și dascăli de frunte se numără și fostul învățător din Bârsana Ilie Cleja, în prezent revizor școlar pensionar în Năsăud.

Un exemplu de adevărat luminător și educator a satelor cum rar se găsesc. A funcționat în Bârsana din 1899 până în 1913 și din 1919 până în 1926 când s'a pensionat retrăgându-se în Năsăud de unde este originar. Harnic și priceput în școală, Ilie Cleja a fost și mai harnic în afară de școală. Ca puținii alții a înțeles că activitatea unui învățător nu trebuie să se mărginească numai între cei 4 pereți ai școlii. Ca mărturie a activității sale rodnice este frumoasa grădină din dealul „Jbâr” din hotarul Bârsăniei. Dintr'un loc pustiu, numai pietrii învățătorul Cleja, prin muncă titanică, a reușit să facă un teren productiv, o grădină cu pomi de toată frumusețea. Mai presus de toate a dat exemplu viu că prin voință și muncă se pot face minuni. Câți oameni nu mănâncă apoi fructe din pomii altoiți de acest neobosit dascăl. Intrând în grădina unui om și admirându-i pomii îl auzi vorbind: „Acesta-i măr oltonit de Cleja. Dumnezeu ajute-i pe unde-i că tare bun om o fost”.

Român integru, din țara Grănicerilor, a fost nu numai un slujbaş al catedrei ci și al stranei și al neamului.

una și-a arătat bunăvoință față de noi. Care dintre noi a avut norocul să-l vadă și să-i audă glasul de aproape, nu-l va uita niciodată, va vorbi și elora

Pe lângă cântările bisericești ce le cânta cu adulții la corul înființat de dânsul, învăța în ascuns, pe popor și cântecele naționale: „Deșteaptă-te Române”, „Tricolor” etc. Alături de corul bisericesc a înființat și un cor pentru procesiuni, cu care făcea pelerinajuri la mănăstirile Șighești și Bixad.

În duminici și sărbători, după terminarea Sf. Liturghii, aduna sătenii la școală unde le spunea povestea neamului nostru și le citea din „Foiașii poporului” dela Sibiu „Unirea” dela Blaj și „Libertatea” părintelui Moja, dela Orăștie, slova românească și informații din lumea largă.

Pentru facerea iconostasului dela biserică cea nouă, a colectat împreună cu Bârsan Petru I. Grigore și Bârsan Petru I. Toader, suma de 9000 coroane.

Îndrumător adevărat al satului a fost și un îndrumător al învățătorilor din județ. Ca organ de control Ilie Cleja, n'a fost tipul revizorului parvenit și orgolios recrutat din cluburile politice, ci un adevărat părinte și coleg desăvârșit.

Iată cum îl caracterizează fostul preot, de pe memorie pentru Bârsănești, Andrei de Kovats, cu care a muncit împreună pentru ridicarea acestei comune: „...ca învățător, cu pruncii școlari a arătat un progres foarte bun; ca și credincios, în afacerile bisericești a fost un stâlp neclintit, întru ajutorarea bisericii iar ca om căsătorit a fost pildă adevărată a părintelui de familie”.

Ca și antecesorul său, Nicolae Fabian, și-a crescut, cu multă demnitate familia din sânul căreia au eșit o serie de dascăli hainici, ca: Ionel Cleja inv. în Careii Mari, fost primar al acestui oraș și actualul președinte al învățătorilor din Sălaj; Emil Cleja, în Șieu—Măgheruș—Năsăud; Mărioara Bucurescu inv. Ocna-Șugatag; Valeria inv. Coșbuc — Năsăud, Melania și Aurel tot învățători; Grigore conductor tehnic, Ștefan medic și Ileana măritată Roșca Ioan, actualul primar al comunei Bârsana.

despre El. Și așa spiritul Papei, al enciclicelor, al păcii și acțiunii catolice va trăi în noi.

Jurăm!

Irina Berinde

Viața învățătorului Ilie Cleja, poate fi pildă vie pentru mulți luminători ai satelor.

Petre Lenghel Izanu

(Din lucrarea în manuscris „Monografia com. Bârsana”)

Despre Presă

Dela Expoziția Presei Catolice cred că e ușor, ba chiar trebuincios pasul pentru a concretiza gândul lansat, mi se pare, de Părintele Gemelli: stringrea într'un singur loc a monumentelor și amintirilor Acțiunii Catolice, care ne-ar păstra și face să trăim o pagină glorioasă din luminoasele anale contemporane ale Bisericii.

(Card. G. B. Nasalli Roca di Corneliano, arhiepiscop de Bologna)

Creștinii sunt în lume ceace sufletul e în trup, zice un document foarte vechiu, epistola către Diognete. Aceste cuvinte ar trebui să devină devize Acțiunii Catolice. Credincioșii acestei devize, întâii ucenici ai lui Cristos transformară vechea lume păgână. Cași Stăpânul lor ei mărturisiau că împărăția lor nu e din lumea aceasta, dar aducând în lume suflet nou, ei prefăcură în fond și în formă împărăția pământescă, arătându-o ca pe o iconă a celei cerești.

(Card. Giuseppe Pizzardo)

Jertfa datoriei

În spitalul din Sighet în ziua de 9 Februarie a murit chinuită de tifos Elena Vlad n. Coman învățătoare în Moiseiu. A primit boala în școală, îngrijind copiii școlari între cari boala nemiloasă a făcut mulțime de victime. Repausata a fost fida fostului preot din Moiseiu Alexandru c. Coman, a fost sora preotului actual din Moiseiu Andrei Coman și cumnata păr. Petru Vlad din Sighet IV.

Dumnezeu să-i facă parte cu dreptii.

~~~~~

Citiți și răspândiți

„Dumineca”

~~~~~